

антигіпертензивних ЛЗ. Дані були надані системою вивчення фармацевтичного ринку України «Фармстандарт» компанії «Моріон».

Результати. За результатами проведеного дослідження споживання комбінованих ЛЗ в Україні в період з 2018 по 2020 роки (включно), було розраховано медіану частки споживання комбінованих ЛЗ сегменту «БРА та діуретики»: лозартан з діуретиками – 22,56 %; валсартан з діуретиками – 67,58 %; ірбесартан з діуретиками – 2,48 %; кандесартан з діуретиками – 4,17 %, телмісартан з діуретиками – 1,12 %; олмесартан з діуретиками – 0,30 %; азілсартан з діуретиками – 1,43 %. За медіаною частки споживання встановлено, що валсартан з діуретиком гідрохлортіазидом займає найбільшу частку споживання серед комбінованих ЛЗ БРА з діуретиками. Ця комбінація відповідає рекомендаціям сучасних клінічних настанов щодо однократного прийому комбінованого антигіпертензивного ЛЗ. Враховуючи вищезазначене, пропонуємо розглянути асортимент комбінованих ЛЗ валсартан/гідрохлортіазид у дозуваннях 160/12,5мг та 80/12,5мг для подальшої ініціації державної ОМТ та включення до програми «Доступні ліки».

Висновки. Проведення досліджень споживання комбінованих антигіпертензивних ЛЗ на рівні всієї України є сучасним підходом до вирішення питань щодо визначення пріоритетних комбінацій, які можна розглядати як потенційні кандидати для подальшого включення в програму «Доступні ліки».

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ НАРКОТИЧНИХ АНАЛГЕТИКІВ У ВІЙСЬКОВІЙ МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Шолойко Н.В., Маєр О.А.

Кафедра організації та економіки фармації

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

м. Київ, Україна

Вступ. Вчасне та належне знеболення бойових травм під час надання невідкладної медичної допомоги значно покращує якість життя поранених. «Золотим стандартом» знеболення є морфін та інші опіоїдні анальгетики але їх використання є досить «зрегульованим» через занадто складні регуляторні вимоги щодо їх обліку та контролю а також вони мають серйозні побічні властивості одна з яких є наркотична залежність. Більшість медичних працівників та науковців вважають, що потрібно обмежувати використання опіатів та не включати їх до індивідуальних аптечок бійців.

Мета дослідження. Провести порівняльний аналіз застосування опіоїдних анальгетиків у вітчизняній та зарубіжній військово-медичній практиці.

Методи дослідження. Аналітичний, порівняльний, співставлення.

Результати. Бойові травми – страшна реальність українського сьогодення, яка призводить до значних втрат як серед військовослужбовців, так і серед мирного населення. Зважаючи на те, що РФ порушує будь-які правила та норми війни,

основну частину травм складають ті, які призводять до інвалідизації та потребують тривалого відновлення та прийому знеболюючих лікарських засобів. Проведені опитування військовослужбовців, які в свій час отримали поранення в Афганістані та Іраку (під час військових конфліктів), свідчать про те, що більша половина бійців (53 %) відчували сильний біль, 13 % – незначний, 6 % бійців – незначний біль і лише 5 % – взагалі не відчували болю. Крім того, 22 % поранених не пам'ятають больові відчуття, що може свідчити про не контрольованість свого стану та неможливість оцінити свій стан

Висновки. Проблема вчасного надання допомоги, реабілітації та соціалізації таких поранених – актуальна соціально-медична проблема, яка досі існує та потребує негайного вирішення. Зважаючи на те, що більшість бойових втрат спричинена саме невчасним чи неправильним наданням медичної допомоги, варто дослідити основні правила першої домедичної (безпосередньо на полі бою) допомоги бійцям та удосконалити нормативно-правову базу застосування опіоїдних анальгетиків.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДИДАКТИКИ ЦИКЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Рев'яцький І.Ю.

Кафедра організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки
ФПДО

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
м. Львів, Україна

Вступ. У сучасному світі швидкого розвитку фармацевтичної галузі невід'ємною частиною професійного зростання фахівців є участь у різнопланових циклах тематичного удосконалення. Практичні працівники фармації на післядипломній освіті поставлені перед вибором між профільними та загальними циклами тематичного удосконалення (ПЦТУ та ЗЦТУ відповідно). ПЦТУ вирізняються глибшим та специфічним зануренням у конкретний напрямок фармації із наданням вузькоспеціалізованих знань. ЗЦТУ сприяють розвитку загальних навичок та універсальних компетенцій. Тож вивчення і порівняння переваг та недоліків цих напрямків для кращого визначення та розуміння оптимального розвитку професійної компетентності фармацевтичних працівників, їхнього подальшого професійного розвитку та кар'єрного зростання є актуальним.

Мета дослідження. Головною метою дослідження було провести аналіз відмінностей між профільними і загальними циклами тематичного удосконалення та ідентифікувати їх вплив на розвиток професійних навичок у фармацевтичних працівників; визначити, які актуальні знання та вміння кожен із цих напрямків надає фармацевтичним працівникам.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було проведено: усне опитування фармацевтів, що працюють в аптеках, щодо їх бачення власного